

Effekter på reiselivsnæringen av koronakrisen

Bakgrunn

Beregninger av Visita på effekter på svensk reiselivsnæring og turismekonsum i Sverige, jf. slide 16 i PPT fra Ole-Michael (epost), var utgangspunktet for analysen. Den svenske analysen hadde månedlige data på overnattingstall og omsetningsindekser for serveringsbransjen, samt korttidsindikatorer. Siden vi ikke har like detaljerte data for norske forhold blir analysen vår noe "grovere", og er i all hovedsak basert på utviklingen i overnattingstall.

For å anslå koronakrisens innvirkning på reiselivsnæringen i første halvår kan man f.eks. basere seg på kvartalsvis nasjonalregnskap (KNR) eller benytte satellittregnskapet for turisme (TSA) i kombinasjon med overnatningsstatistikk. Sistnevnte kilder kan sies å gi mer detaljert informasjon sammenlignet med KNR, og kan dermed gi et bilde av hvordan reiselivsnæringen påvirkes av mindre reising og færre turister. Dog, fanger utviklingen i KNR opp andre, men relaterte forhold til den utviklingen for reiselivet (f.eks. at næringen påvirkes negativt av at individer har gått mindre på restaurant (serveringsvirksomhet) og mindre reiseaktivitet (transportvirksomhet), så vel som til økonomien sett under ett. I vedlegget gis en nærmere omtale av de viktigste kildene.

I denne analysen ønsker vi å anslå endringen i turismekonsumet for 1. halvår 2020 med utgangspunkt i overnattingstall for hhv. utlendinger og nordmenn, i tillegg til statistikk på overnattinger tilknyttet yrkesreiser. I tillegg drøftes og problematiseres metoden ved å se hen til andre og relaterte data.

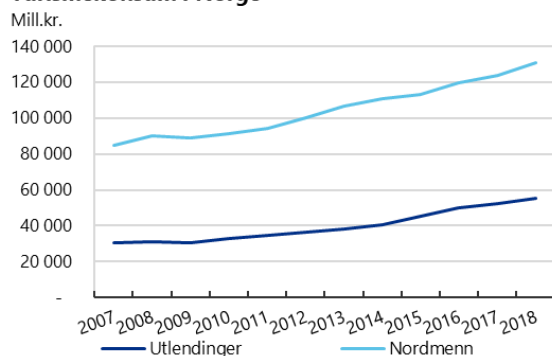
Metode

I denne analysen ønsker vi å fordele årlig turismekonsum (fra TSA) på måned med utgangspunkt i overnattingstall for hhv. utlendinger og nordmenn, og yrkesreiser med hotellinnkvartering¹. Med utgangspunkt i denne metoden kan man få et estimat og en pekepinn på hvordan turismekonsumet har utviklet seg i lys av koronakrisen.

Turismekonsumet i Norge

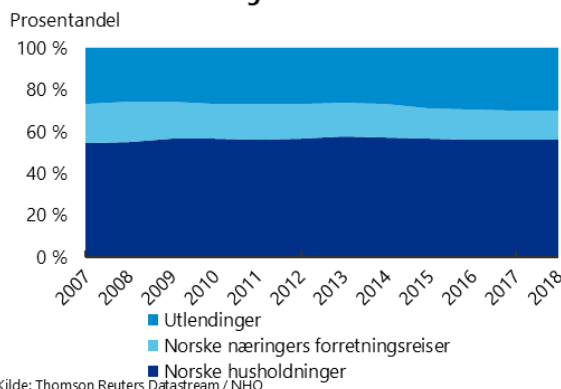
Samlet turismekonsum utgjøres av utenlandske borgeres turismekonsum i Norge, samt norske husholdningers og norske næringers utgifter til forretningsreiser. Til sammen beløp turismekonsumet seg til 186 mrd. i 2018, ifølge SSB, jf. figur under. Mens utlendingers turismekonsum utgjorde om lag 30 prosent av totalt turismekonsum i 2018, utgjorde nordmenns turismekonsum 70 prosent, jf. figuren under. 20 prosent av nordmenns turismekonsum er knyttet til (norske næringers utgifter til) forretningsreiser.

Turismekonsum i Norge

Kilde: Thomson Reuters Datastream / IMF WEO / NHO

Turismekonsum i Norge

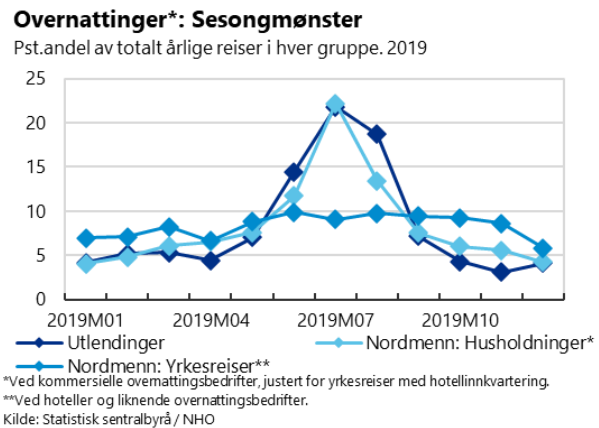
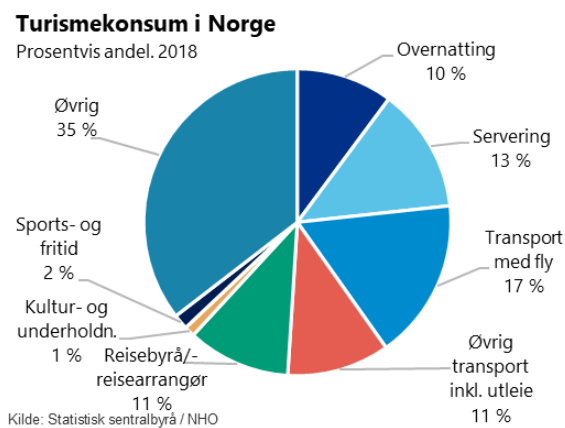

Kilde: Thomson Reuters Datastream / NHO

¹ Hoteller og liknende overnattingsbedrifter.

Turismekonsumet er sammensatt og fordeler seg på typiske reiselivsprodukter (65 prosent), samt produkter utenom reiselivet (oppført som øvrig i figuren under) (35 prosent). Reiselivsproduktene domineres av overnatting og servering (23 prosent) og transporttjenester (28 prosent), jf. figuren under.

Turismekonsumet har en nær sammenheng med transport. Det skyldes at folk reiser og benytter ulike transportmidler (fly, tog, buss, bil) når de er på ferie/forretningsreiser. Det er også en kjennsgjerning at mye av turismen foregår i feriene, spesielt sommerferien. Overnattningsstatistikken avdekker et klart sesongmønster. Juli er den måneden med desidert flest kommersielle overnattinger i Norge, både blant utlendinger og nordmenn. Yrkesreisene viser et mer stabilt mønster gjennom året. Merk at norske husholdningers overnattinger er justert for yrkesreiser med innkvartering ved hoteller eller liknende overnattningsbedrifter. **Vi legger til grunn at turismekonsumet for hhv. utlendinger, norske husholdninger og norske forretningsreiser fordeler seg over året som angitt av overnattningsmønsteret**, jf. figuren under.

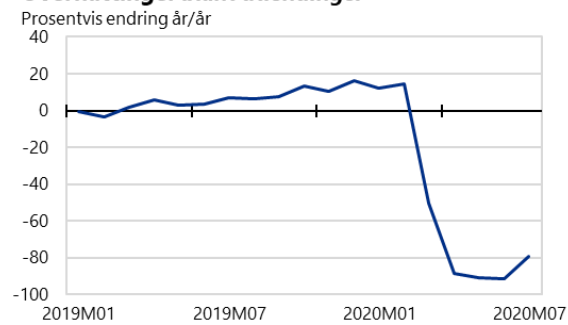

Utlendingers turismekonsum i Norge

Vi antar at utlendingenes turismekonsum utvikles med endringen i antall overnattinger blant utlendinger ved kommersielle overnattningsbedrifter, jf. figuren under. Det er en rimelig antakelse siden majoriteten av utenlandske ferierende i Norge overnatter. Overnattingstallene inkl. ikke privat overnatting, slik som f.eks. Airbnb. Denne type innkvartering/overnatting har økt de siste årene, men det er det rimelig å forvente at også disse overnattingene følger sesongmønsteret til overnattinger ved kommersielle overnattningsbedrifter.

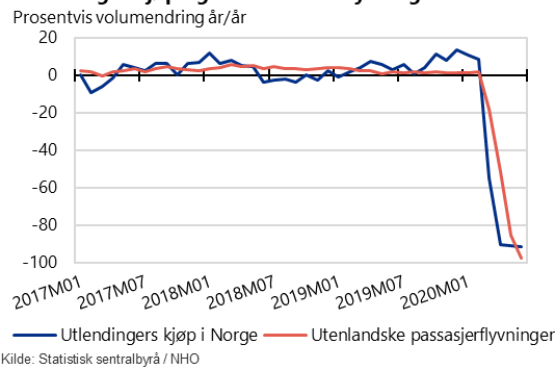
- Andre datakilder som også belyser utenlendingers aktivitet i Norge viser om lag samme utvikling som utenlandske overnattinger. Det gjelder både utviklingen i utenlandske passasjerflygninger og utlendingers kjøp i Norge (fra KNR). Utviklingen i utenlandske passasjerflygninger henger sammen med stengte grenser og smittevernrestriksjoner som begrenset utlendingenes mulighet/ønske om å reise til Norge (og nordmenns mulighet/ønske om å fly til utlandet). Overnattnings- og konsumutviklingen viser hvordan fraværet av utlendinger medførte en brå nedgang i disse størrelsene.

Overnattinger blant utlendinger

Hele landet. Alle overnattingsbedrifter.
Kilde: Statistisk sentralbyrå / NHO

Utlendinger kjøp og utenlandske flyvninger

Kilde: Statistisk sentralbyrå / NHO

Norske husholdninger og norske næringers utgifter til forretningsreiser

Norske husholdningers turismekonsum, samt norske næringers utgifter til forretningsreiser, heretter kalt nordmenns turismekonsum, tilsvarte 130 mrd. i 2018. av dette utgjorde norske husholdningers turismekonsum 105 mrd., mens forretningsreiser beløp seg til 26 mrd.

Siden norske husholdninger og forretningsreiser har et ulikt sesongmønster, i tillegg til at reiseaktiviteten knyttet til forretningsreiser kan påvirkes av andre faktorer enn husholdningenes reise- og ferieaktivitet, skiller metoden mellom turismekonsumet i disse to gruppene. I tillegg er det et ønske om å få et innblikk i hvordan koronakrisen påvirker disse gruppene turismekonsum.

Norske næringers utgifter til forretningsreiser antar vi følger utviklingen i overnattinger (ved hoteller og liknende overnattingsbedrifter) tilknyttet yrkesreiser i Norge.

- Overnattinger (ved hoteller o.l.) tilknyttet yrkesreiser i Norge inkl. både overnattinger av nordmenn og utlendinger. Ideelt sett skulle man ha brukt tall kun på overnattinger av nordmenn på yrkesreise i Norge. Antakelsen innebærer at:
 - Dersom norske og utenlandske yrkesreiser påvirkes av forskjellige faktorer og derfor utvikler seg ulikt vil indikatoren gi et feil bilde av utviklingen i turismekonsumet tilknyttet norske forretningsreiser. I en normalsituasjon er det rimelig å anta at forretningsreiser av utlendinger og nordmenn påvirkes av mange av de samme faktorene. I koronaperioden er det sannsynlig at utlendingers forretningsreiser i Norge har blitt påvirket mer negativt enn norske forretningsreiser i Norge, jf. stengte grenser og smittevernrestriksjoner.
 - Statistikken fanger heller ikke opp overnattinger ifm. yrkesreiser ved andre overnattingsbedrifter. Dette er av mindre betydning all den tid majoriteten av overnattinger tilknyttet forretningsreiser skjer på hotell.²
- Til tross for de mulige feilkildene i overnattingsstatistikken tilknyttet yrkesreiser, benyttes kilden i fremskrivningene grunnet behovet for månedlige data og mangel på bedre kilder.³

² Se f.eks. Reiseundersøkelsen til SSB, jf. Tabell 11270; kvartalsvis statistikk basert på utvalgsundersøkelse av et representativt utvalg av 2000 norske personer i alderen 16-79 år.

³ Det er sett hen til utviklingen i innenlandske yrkesreiser blant nordmenn som angitt i SSBs Reiseundersøkelse, jf. Tabell 11270. Statistikken er en kvartalsvis utvalgsundersøkelse, jf. fotnote 2. For hhv. 1. og 2. kvartal 2020 falt samlede overnattinger tilknyttet innenlandske yrkesreiser med hhv. 44 og 60 prosent sammenlignet med samme kvartal året før. Det indikerer en større nedgang enn hva som fremkommer i den månedlige statistikken over overnattinger tilknyttet yrkesreiser (som inkl.

Norske husholdningers turismekonsum antar vi at følger utviklingen i overnattinger blant nordmenn ved kommersielle overnattingsbedrifter (justert for overnattinger tilknyttet yrkesreiser i Norge).

- Overnattingstallene for nordmenn er *muligens* ikke en like god kilde til å utvikle nordmenns turismekonsum. Det må ses i sammenheng med at nordmenn i større grad enn utlendinger drar på dagsturer og/eller overnatter på private hytter eller hos familie og venner. Konsumet knyttet til endagsturer vil trolig ikke fanges tilstrekkelig opp med vår metode med overnattingstall. Ved å se hen til andre kilder som er relevant for turismekonsumet, f.eks. omsetning i serveringsnæringen (nace 55), kan man sammenligne med utviklingen i overnattingstallene, jf. boks 1.1.

både utlendinger og nordmenn) og som er lagt til grunn i våre beregninger. Det noe kontraintuitive resultatet kan skyldes svakheter/støy i statistikken.

Resultater

Resultatene av beregningene er et (grovt) estimat på effekten koronakrisen har hatt på norsk reiselivsnæring i første halvår 2020, samt i den mer "komprimerte" koronaperioden fra mars til og med juli. Med forbehold om at kildene kan revideres og at usikkerheten er større enn normalt i dataene, gir beregningene en pekepinn og indikasjon på verditapet som følge av mindre reising og turisme. Samtidig viser hovedkildene i metoden et godt samsvar med andre indikatorer som er relevant for turismekonsumet og reiselivsnæringen, jf. utlendingers kjøp i Norge, utvikling i serveringsomsetning mv. Resultatene er gitt i Tabell 1 og Tabell 2, under.

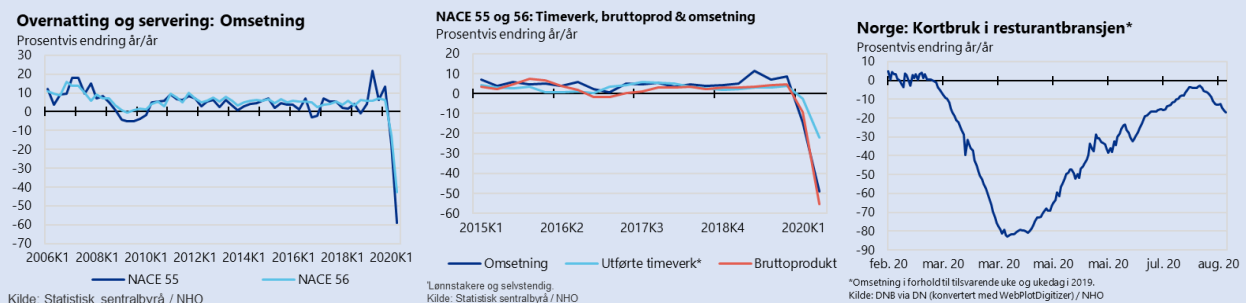
Boks 1.1: Utviklingen i serveringstjenester

På ferie og reiser konsumerer vi i stor grad tjenester. En viktig tjeneste er serveringstjenester, som utgjør om lag 15 prosent av totalt turismekonsum. Villigheten til å gå ut å spise på restaurant e.l. kan muligens være en indikator for hvor villige vi er til å benytte oss av andre type kultur- og underholdningstjenester, så vel som reisebyrå-/reisearrangørtjenester. Disse tjenestegruppene utgjør samlet om lag 1/4 av totalt turismekonsum. Følgelig kan utviklingen i serveringsvirksomhetene gi indikasjoner på hvordan utviklingen er i annen virksomhet som er tilknyttet turistenes tjenestekonsum.

Figurene viser ulike kilder som kan gi informasjon om dette.

- Omsetningstallene i servering (nace 56) og overnattingsbransjen (nace 55) har samme utvikling, men omsetningen i overnattingsbransjen faller mer, jf. figuren under. Det indikerer at serveringsbransjen har hatt noe høyere aktivitet enn overnattingsbransjen. Samtidig er det verdt å understreke at mye av etterspørselen mot servering ikke er knyttet til turister.
- Utviklingen i overnatting og serveringsbransjen (nace 55 og 56) viser at selv om utførte timeverk (fra KNR) kun har falt vel 20 prosent i næringen, så har bruttoproduktet (les: verdiskapingen) falt mer enn 50 prosent. Slik sett harmonerer bruttoprodukttallene mer med utviklingen i omsetningstallene for næringen. (Merk: Bruttoproductet i serveringsbransjen (30 mrd.) er dobbelt så stort som bruttoproduktet i overnatting (13 mrd.), ifølge tall fra KNR for 2017.)
- Omsetningstallene i servering virker også å stemme godt overens med statistikk over korttransaksjoner i restauranter. Den prosentvise årlige endringen i omsetningen i serveringsbransjen i 1. og 2. kvartal er nesten identiske med den gjennomsnittlige utviklingen i korttransaksjoner i kvartalet. Dataene er fra DNB og hentet via DN (og WebPlotDigitizer), og vist i figuren under.

Aktiviteten i serveringsbransjen virker å ha en noe mindre nedgang enn overnattingsbransjen. Samtidig er det en klar sammenheng mellom utviklingen i de to næringene. Hvorvidt denne aktiviteten i serveringsbransjen tilknyttet turister er vanskeligere å si. Dog virker antakelsen om å bruke overnattingstall til å fremskrive turismekonsumet som er god tilnærming.

TABELL 1: JANUAR-JUNI

Variabel/periode	Utlendingenes konsum	Norske husholdninger	Norske næringers utgifter til forretningsreiser	I alt
2019 (jan-jun)	23 780	44 339	12 840	80 958
2020 (jan-jun)	9 179	31 729	7 697	48 605
Differanse	- 14 601	- 12 609	- 5 143	- 32 353
Prosentvis endring	-61,4	-28,4	-40,1	-40,0

*Beregninger basert på utvikling i overnattinger, fordelt på utlendinger og nordmenn (justert for yrkesreiser)

Sammenligner man første halvår 2020 med tilsvarende periode i 2019, så har samlet turistkonsum falt 40 prosent – dvs. med 32 mrd., fra 81 mrd. til 49 mrd.

- Nedgangen i turismekonsumet i Norge har vært størst blant utlendinger, som har falt 60 prosent – fra 24 mrd. til vel 9 mrd. til og med juni 2020. Det henger bl.a. sammen med stengte grenser og reise- og smittevernrestriksjoner.
- Nedgangen i nordmenns turismekonsum er på vel 30 prosent, tilsvarende 18 mrd.
 - 13 mrd. kan relateres til norske husholdninger, mens 5 mrd. kan tilskrives forretningsreiser. Sammenlignet med samme periode året før tilsvarer dette en nedgang på hhv 28 og 40 prosent.

TABELL 2: MARS-JULI

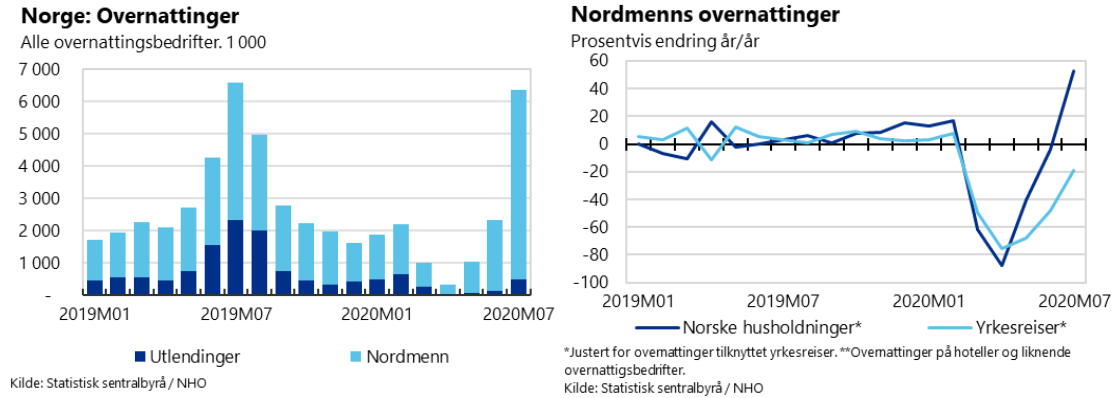
Variabel/periode	Utlendingenes konsum	Norske husholdninger	Norske næringers utgifter	I alt
2019 (mar-jul)	31 006	58 618	11 478	101 102
2020 (mar-jul)	5 543	57 197	5 661	68 401
Differanse	- 25 463	- 1 421	- 5 817	- 32 701
Prosentvis endring	-82,1	-2,4	-50,7	-32,3

*Beregninger basert på utvikling i overnattinger, fordelt på utlendinger og nordmenn (justert for yrkesreiser)

Sammenligner man perioden mars til og med juli 2020 med tilsvarende periode i 2019, så har samlet turistkonsum falt drøyt 32 prosent – dvs. med 33 mrd., fra 101 mrd. til 68 mrd. Tallene påvirkes av to forhold: (i) januar og februar som var tilnærmet normale måneder for reiselivet er utelatt, og (ii) juli måned – den viktigste reiselivmåneden – er inkl. i tallene.

- Fraværende utlendinger har gitt et tap tilsvarende 25 mrd. knyttet til utlendingers turismekonsum sammenlignet med samme periode i 2019.
- Norske husholdninger har i større grad kunnet reise/feriere i eget land i år, og mange har benyttet muligheten. Overnattingstallene i juli indikerte en enorm økning i nordmenns overnattinger. Faktisk var oppgangen i juli så sterk at overnattingene var på tilnærmet normalt nivå, jf. figuren under. Med andre ord kompenserte nordmenns reising i eget land nærmest fullstendig for utlendingenes fravær. Justert for overnattinger tilknyttet yrkesreiser var økningen i overnattingene blant nordmenn i juli om lag 50 prosent sammenlignet med året før, jf. figuren under. Metoden indikerer at siden overnattingstallene omtrent var på 2019-nivå, var også turismekonsumet for utlendinger og norske husholdninger om lag på 2019-nivå.⁴
- Forretningsreiser er imidlertid langt unna normalen. Det henger dels sammen med at yrkesreiser ikke har "høysesong" i juli på samme måte som ferie-/fritidsreiser har hatt, samtidig som smittevernsrestriksjoner legger bånd på kurs/konferanser mv. I perioden mars til juli 2020 har turismekonsumet tilknyttet forretningsreiser blitt estimert til 6 mrd. Det er en halvering sammenlignet med samme periode året før.

⁴ Fordi juli utgjør en så stor del av samlet turismekonsum (drøyt 20 prosent, jf. sesongfaktorene angitt innledningsvis) ga det et kraftfullt oppsving i turismekonsumet.

Øvrige kommentarer:

- Beregningene gir en pekepinn på nedgangen i turismekonsumet – og dermed norsk reiselivsnæring – i lys av koronakrisen. Selv om juli var en måned tilnærmet på normalen, jf. overnattingstallene, knytter det seg en spent stemning til utviklingen utover høsten:
 - Økt smitte og strengere smittevernrestriksjoner kan begrense reiseaktiviteten både for innenlandsk reising, så vel som utlendingers reiseaktivitet i Norge.
 - Reiselivsnæringen er en bransje med mange SMB, som har små marginer. Fravær av etterspørsel vil således ramme marginene og lønnsomheten til mange reiselivsbedrifter.
- Nedgangen i norsk turismekonsum er noe mindre enn turismekonsumet i Sverige, jf. Visita-analysen. Det henger sammen med at Sverige i større grad enn Norge er avhengige av utenlandske turister. Eksempelvis er nordmenn en viktig gruppe turister for svensk reiselivsnæring. Norsk import av reisetrafikk fra Sverige utgjorde drøyt 1/5 av all import fra Sverige i 2018.
- Nedgangen i norsk turismekonsum er ikke ensbetydende med ett tilsvarende etterspørselsbortfall for norsk økonomi. Det skyldes at mye av etterspørselen som tidligere ble rettet mot reiselivet, i stedet blir rettet mot andre typer konsum. F.eks. har man sett en fyrig vekst flere steder i detalj- og varehandelen.
- Dersom koronakrisen har påvirket husholdningenes og bedriftenes atferd mtp. hvor og hvordan reiser, så vel som andre typer forbruksbeslutninger knyttet til turisme, kan estimatene angitt her bli misvisende. F.eks. vil det dersom man utfører flere dagsturer enn tidligere kunne gi andre utslag på konsumet, all den tid metoden *muligens* ikke tilstrekkelig fanger opp konsumet knyttet til slike reiser.
- Ved siden av kulepunktet over er en potensiell feilkilde knyttet til bruken av overnattinger tilknyttet yrkesreiser i Norge, som både inkluderer utlendinger og nordmenn. Siden utenlandske yrkesreiser i Norge trolig har utviklet seg svakere de siste månedene relativt til norske innenlandske yrkesreiser, grunnet stengte grenser mv., vil det i så fall kunne bety at metoden overvurderer nedgangen i turismekonsum tilknyttet norske forretningsreiser. Dersom dette er tilfelle betyr det samtidig vi trolig overvurderer oppgangen i turismekonsumet til norske husholdninger. Dette kan være et forbedringspunkt og utviklingsprosjekt for videre beregninger og analyser.

Vedlegg:

Satellittregnskapet for turisme (TSA)

Kilde SSB. Turismekonsumet for 2018 er utgangspunktet for beregningene. TSA følger internasjonale retningslinjer og definisjoner.⁵

- Samlet turistkonsum i Norge er definert som de samlede turistrelaterte utgiftene til norske og utenlandske turister innenfor norsk område.
- En turist er definert som en person som reiser til eller oppholder seg på et sted som ligger utenfor det området han eller hun normalt ferdes i, der reisen er av en ikke rutinemessig karakter og oppholdet varer under et år. Både dags- og overnattingsturister er inkludert i turismebegrepet.
- Reiselivsnæringer defineres ut fra deres avhengighet og/eller betydning for turisme. Det er definert som næringer som produserer reiselivsprodukter og som trolig ikke ville eksistert uten etterspørselen fra turister. Næringene som er definert som reiselivsnæringer i Statistisk sentralbyrås satellittregnskap for turisme og deres forbindelse med næringsstandarden er gitt nedenfor.

Næringsspesifikasjon	Næringskode i SN2007*
Overnattingsvirksomhet	55
Serveringsvirksomhet	56
Transport med jernbane	49.1+49.2
Transport med buss, sporvei og drosje	49.3
Transport med skip og ferger	50.1, 50.202, 50.203, 50.3, 50.4
Transport med fly	51
Utleie- og leasingvirksomhet	77
Reisebyrå- og reisearrangørvirksomhet	79
Kultur- og underholdningsvirksomhet	90 + 91
Sport og annen fritidsvirksomhet	93

* Standard for næringsgruppering 2007.

- Reiselivsprodukter er definert som varer og tjenester som er karakteristiske for reiselivsnæringene og er spesielt relevante i reiselivssammenheng, som f.eks. hoteltjenester og transporttjenester. Full oversikt over karakteristiske reiselivsprodukter i nasjonalregnskapet er gitt nedenfor.

⁵ For mer informasjon om TSA, se <https://www.ssb.no/turismesat>.

Produktkode	Produktspesifikasjon
491000	Passasjertransport med jernbane
493200	Drosjetjenester og bilutleie med sjåfør
493900	Rutebiltransport
493930	Landtransport med passasjerer, ikke rutetrafikk
501010	Utenriks sjøfart, passasjertransport ellers og bilferging
503010	Innenriks sjøfart, passasjerer og bilferging
511010	Flyreiser, passasjerer
551000	Overnattingsvirksomhet
553000	Drift av campingplasser og turisthytter
561010	Servering ved spisesteder
561020	Servering ved gatekjøkken etc.
563000	Servering ved skjenkesteder
771100	Utleie av personbiler
772000	Utleie av husholdningsutstyr m.m.
791100	Reisebyrå tjenester
791200	Turoperatørtjenester
799000	Turistkontor og turistrelaterte tjenester INAS
900100	Utøvende kunstnere og underholdningsvirksomhet
900102	Utøvende kunstnere og underholdningsvirksomhet, statlig konsum
900103	Utøvende kunstnere og underholdningsvirksomhet, statlig gebyr
900104	Utøvende kunstnere og underholdningsvirksomhet, kommunalt konsum
900105	Utøvende kunstnere og underholdningsvirksomhet, kommunalt gebyr
900200	Tjenester tilknyttet underholdningsvirksomhet
910000	Drift av biblioteker, museer o.a. kulturvirksomhet
910202	Museumstjenester, statlig konsum
910203	Museumstjenester, statlig gebyr
910204	Museumstjenester, kommunalt konsum
910205	Museumstjenester, kommunalt gebyr
931100	Drift av idrettsanlegg
931900	Andre sportsaktiviteter
932100	Drift av fornøyelseetablissementer
932900	Andre fritidsaktiviteter

Overnattinger⁶

Kilde SSB. Statistikk på den kommersielle overnattingstrafikken. Tala omfattar overnattingar på hotell, camping, og samla for hyttegrender og vandrerhjem. Tal omfattar ikkje privat overnatting formidla via Airbnb og liknande.

Omsetningsindeks for serveringsvirksomhet⁷

Kilde SSB. Kilde er mer usikker enn overnattinger, se for øvrig bemerkninger om statistikken under.

- Omsetning defineres som salgsinntekter av varer og tjenester, både momspliktig og avgiftsfri omsetning, samt omsetning utenfor momslovens virkeområde. Omsetning skal inkludere uopptjent inntekt, dvs. ikke leverte varer/tjenester som er betalt av kunden. Omsetningen omfatter også andre utgifter som belastes kunden direkte (for eksempel transport og emballasje), med unntak av merverdiavgift som enheten har fakturert kunden, og andre fradragsberettigede avgifter direkte tilknyttet omsetningen. Omsetning oppgis i løpende priser.
- Indeksen beregnes hovedsakelig på bakgrunn av data fra Skattedirektoratets oppgaveregister (merverdiavgiftsregisteret). Alle foretak med momspliktig omsetning etter mva-loven rapporterer omsetningsoppgave til fylkesskattekontorene, som videresendes til Skattedirektoratet. Foretak er registreringspliktige først når årlig omsetning overstiger kr. 50.000.

⁶ <https://www.ssb.no/overnatting>.

⁷ <https://www.ssb.no/transport-og-reiseliv/statistikker/sroi/kvartal-forelopige-tall>.

10.9.2020
BOT

- Skattedirektoratets oppgaveregister er en terminvis datakilde. Det vil si at den inneholder tall pr. to måneder og termintall må derfor regnes om til kvartalstall. Denne omregningen gjøres på bakgrunn av fordelingsnøkler (antall virkedager, gjestedøgn, passasjerer og liknende) som tar høyde for omsetningsforskjeller i de aktuelle månedene.
- Data fra Skattedirektoratet mottas to ganger for hver termin, i forskjellige versjoner. Indekstallene må i en periode derfor betraktes som foreløpige, siden tall revideres når nye data mottas.